I

(Mededelingen)

RAAD

CONCLUSIES VAN DE RAAD EN DE MINISTERS VAN ONDERWIJS, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN

van 11 juni 1993

over de bevordering van een open Europese ruimte voor samenwerking in het hoger onderwijs

(93/C 186/01)

Na de totstandbrenging van de interne markt en gelet op de huidige problematische vooruitzichten met betrekking tot werkgelegenheid en economische groei in Europa, bevestigen de Raad en de Ministers van Onderwijs, in het kader van de Raad bijeen, opnieuw de noodzaak van dialoog en samenwerking tussen de Lid-Staten om te bepalen op welke wijze een Europa met werkgelegenheid en met onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit voor iedereen, gebaseerd op democratische waarden, tot stand kan worden gebracht. De memoranda over beroepsopleiding in de jaren negentig, open en afstandsonderwijs en hoger onderwijs, die de Commissie ter bespreking in de Lid-Staten heeft voorgelegd, vormen een waardevolle bijdrage aan deze dialoog.

Met de totstandkoming van de interne markt op 1 januari 1993 zijn de belemmeringen voor het vrije verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen tussen de landen in de Gemeenschap grotendeels weggenomen. De arbeidsmarkten zullen in de komende jaren constante veranderingen ondergaan en nauwer met elkaar verbonden raken.

De burgers van Europa zullen dus leven en werken op arbeidsmarkten die worden gekenmerkt door verschillen in cultuur, maar waartussen een veel grotere mobiliteit zal bestaan dan tegenwoordig. Er zullen daardoor meer en hogere eisen aan het onderwijsbeleid worden gesteld dan ooit tevoren.

Een mogelijke respons op deze uitdagingen voor het nationale onderwijsbeleid zou de ontwikkeling van een open Europese ruimte voor samenwerking in het hoger onderwijs kunnen zijn. In die open ruimte zouden de burgers op lange termijn de gelegenheid moeten krijgen om in om het even welke Lid-Staat te gaan studeren; de noodzakelijke Europese dimensie in het onderwijs moet worden gecombineerd met de eerbiediging van de rijkdom en verscheidenheid van de nationale en regionale onderwijs- en opleidingsstelsels.

De Lid-Staten en de Gemeenschap moeten zich daarom blijven beijveren de resterende hinderpalen voor deze open ruimte weg te nemen, waarbij speciaal rekening moet worden gehouden met de rijke verscheidenheid van Europese talen en culturen en de financiële problemen van afzonderlijke Lid-Staten als gevolg van een onevenwichtige toestroming van studenten. Er moet aandacht worden geschonken aan de versterking van het hoger onderwijs in minder ontwikkelde regio's en zodoende worden bijgedragen tot de sociale en economische samenhang.

Deze conclusies hebben betrekking op drie specifieke gebieden die van belang zijn voor de bevordering van een open Europese ruimte voor samenwerking in het hoger onderwijs.

Toegang

1. Vanuit Europees perspectief gezien is het doel jongeren door samenwerking tussen nationale hogeronderwijsstelsels en -instellingen in staat te stellen een studieprogramma gedeeltelijk of geheel aan een instelling voor hoger onderwijs van een andere Lid-Staat te volgen op een wijze die optimaal aansluit op hun behoeften.

2. De Commissie wordt verzocht in samenwerking met de Lid-Staten en overeenkomstig de respectieve bevoegdheden een overzicht op te stellen van de hinderpalen die daartoe uit de weg moeten worden geruimd, met name:

   — verschillen in toelatingsregelingen en -eisen en alle resterende nationaliteitsproblemen;

   — nationale financieringsregelingen voor het hoger onderwijs die een evenwichtige toestroming van studenten kunnen beletten.

   Dat overzicht zou kunnen worden opgesteld in samenwerking met ter zake bevoegde organisaties die de onderwijsinstellingen vertegenwoordigen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de kennis die reeds beschikbaar is bij de Commissie en van de informatie die is verzameld door de internationale organisaties die zich met dezelfde thema's bezighouden.

3. De Lid-Staten zouden — onverminderd en overeenkomstig het nationale onderwijsbeleid en de nationale prioriteiten — ernaar kunnen streven algemene uitvoering te geven aan het beginsel dat jongeren die hoger onderwijs volgen, de nationale studietoelagen en -leningen voor het dekken van de kosten van levensonderhoud kunnen behouden wanneer zij in een andere Lid-Staat gaan studeren.

4. De Commissie wordt tevens verzocht na te gaan hoe er maatregelen inzake toegang en financiering kunnen worden vastgesteld om studenten die vanwege persoonlijke of regionale omstandigheden minder bevoorrecht zijn, betere kansen te bieden om voor een bepaalde periode in een andere Lid-Staat te gaan studeren.

Kwaliteit

5. De Lid-Staten en de Commissie zouden de oprichting en/of uitbreiding van netwerken van instellingen voor hoger onderwijs kunnen blijven steunen. Die samenwerking kan worden gebaseerd op de beginselen en de ervaring van de Erasmus-, Lingua- en Comett-programma's en bij voorbeeld beginnen met een paar studierichtingen op postuniversitair niveau.

   Er moet ernaar worden gestreefd door samenwerking en deling van de verantwoordelijkheid een optimale kwaliteit in de netwerken te bereiken. Deze zouden een aantal uiteenlopende proefprojecten kunnen uitvoeren, bij voorbeeld experimenten met gezamenlijke opneming van studenten. Daarnaast zou kunnen worden geëxperimenteerd met nieuwe financieringsvormen voor de samenwerking tussen instellingen van het netwerk.

6. De Commissie wordt verzocht de mogelijkheden te onderzoeken voor een grotere personeelsmobiliteit, zowel op korte als op lange termijn, en voor uitwisseling van informatie tussen onderwijsinstellingen in de Gemeenschap, ten einde de Europese dimensie te versterken en de kwaliteit van het hoger onderwijs te verbeteren in overeenstemming met de ministeriële conclusies van 27 november 1992.

7. De Commissie wordt verzocht zo snel mogelijk het verslag in te dienen van de groep die is opgericht overeenkomstig de conclusies van 25 november 1991 betreffende de beoordeling van de kwaliteit van het hoger onderwijs. In het licht van dat verslag en de desbetreffende bevindingen van de Raad zou zij in samenwerking met geïnteresseerde Lid-Staten en na overleg met de betrokken organisaties die op dit gebied werkzaam zijn, proefprojecten voor kwaliteitsbeoordeling kunnen opzetten waarbij zowel interne als externe beoordelingsgegevens in aanmerking worden genomen.

   Die proefprojecten moeten inspelen op het feit dat in de Lid-Staten steeds meer belang wordt gehecht aan de doorzichtigheid van regelingen, waarmee kwaliteit wordt gegarandeerd en gehandhaafd.

8. De Commissie wordt verzocht zo spoedig mogelijk het verslag in te dienen over een uitbreiding van de mogelijkheden van puntenoverdracht tussen de studieprogramma's in de Lid-Staten waarop in de conclusies van de Raad van Ministers van 25 november 1991 en 27 november 1992 is aangedrongen.

Relevantie van studies

9. Mogelijk zullen de Lid-Staten — en hun nationale instellingen — hun onderwijsvoorzieningen en de inhoud van het hoger onderwijs verder moeten diversifiëren om op evenwichtige wijze te voldoen aan de steeds ruimere onderwijsbehoeften van de studenten, de arbeidsmarkt en de maatschappij als zodanig.

   De Lid-Staten en de Commissie zouden dat streven kunnen ondersteunen en stimuleren door bevordering van de overdracht van waardevolle ervaring en know-how van landen met meer keuzemogelijkheden in het hoger onderwijs naar landen waar de burger minder keuzemogelijkheden heeft.

10. De Raad en de Ministers van Onderwijs, in het kader van de Raad bijeen, komen overeen de verslagen en studies over de bovenvermelde punten in hun komende zittingen te bestuderen. Daarnaast nemen zij nota van de algemene beleidslijnen van de Commissie voor communautaire actie op het gebied van onderwijs en opleiding, en van haar plannen voor de uitbreiding van de Europese samenwerking in het hoger onderwijs, rekening houdend met de ervaring die is opgedaan bij de hoger-onderwijsprogramma's Erasmus, Lingua en Comett, met de resultaten van de evaluatie van die programma's en met de discussies die in de Lid-Staten zijn gevoerd over het „Memorandum over hoger onderwijs in de Europese Gemeenschap".